GopāKeCan. 72.10; **1Bi** rain water जेषः स्वर्वतीरपः RV. i.10.8 (Sāy. वृष्टिरूपाः); वज्री। अहन्नहिमन्वपस्ततर्द RV. i.32.1; AV. ii.5.5; AV. (P.) xiii.6.1,2; वृत्रस्य निण्यं वि चरन्त्यापः RV. i.32.10; AV. (P.) xiii.6.10; अपां बिलमपिहितं यदासीत् RV. i.32.11; अपामतिष्ठद्धरुणह्वरं तमोऽन्तर्वृत्रस्य जठरेषु पर्वतः RV. i.54.10; सृजा मरुत्वतीरव जीवधन्या इमा अपः RV. i.80.4 (Sāy. वृष्ट्युदकानि); वज्रेण हत्वा निरपः ससर्ज RV. i.103.2; i.122.3; तुभ्यम् ... मदेषूग्रा इषणन्त भुर्वण्यपामिषन्त भुर्वणि RV. i.134.5; अपां नेता स जनास इन्द्रः RV. ii.12.7; AV. (P.) xiii.7.7; सः ... अधराचीनमकृणोदपामपः RV. ii.17.5; देवस्य ... प्रारिणा असुं रिणन्नपः RV. ii.22.4; SV. (Kau.) I.v (2).3.10; SV. (Jai.) i.48.6; विश्वानि शक्रो नर्याणि विद्वानपो रिरेच सखिभिर्निकामैः RV. iv.16.6; अददाम् .... अहं वृष्टिं दाशुषे मर्त्याय। अहमपो अनयं वावशानाः RV. iv.26.2; वृष्ट्वी शं योराप उस्रि भेषजम् RV. v.53.14; अर्वाङेतेन स्तनयित्नुनेह्यपो निषिञ्चन्नसुरः पिता नः RV. v.83.6; श्रुष्टी रयिर्वाजो वृत्रतूर्ये दिवो वृष्टिरीड्यो रीतिरपाम् RV. vi..13.1; अस्मात्समुद्राद्बृहतो दिवो नोऽपां भूमानमुप नः सृजेह RV. x.98.12; x.111.8; अपां रसा ओषधीभिः सचन्ताम् AV. iv.15.2; महऋषभस्य नदतो नभस्वतो वाश्रा आपः पृथिवीं तर्पयन्तु AV. iv.15.5; यथा वृत्र इमा आपस्तस्तम्भ विश्वधा यतीः AV. vi.85.3; वृषभाः ... ते वर्षयन्ति तद्विदे काममूर्जमापः AV. ix.1.9; AV. (P.) xvi.32.9; तम् ... आपश्च श्रद्धा च वर्षं भूत्वानुव्यवर्तयन्त AV. xv.7.2; यदेनमाह व्रात्योदकमित्यप एव तेनाव रुन्धे AV. xv.11.4; MaiS. iv.4.1 (iv.50.11); अपां पयस्वद् यत्पयः तन्मे वर्षन्तु वृष्टयः AV. (P.) ii.76.1; धेहि गर्भम् ...। पर्जन्येमां पृथिवीं रेतसाविथापां रसेन AV. (P.) xi.1.10; अद्भ्यो वा एष ओषधिभ्यो वर्षति KāṭhS. 26.6 (ii.128.19); KapiKaS. 41.4 (239.5); यद्वातो अपो अगनीगन् प्रियामिन्द्रस्य तन्वम् VājaS. 23.7; VājaS (K.) 25.3; अभ्राण्यपः प्रपद्यन्ते TaiĀ. i.8.2 (51.1); v.10.6 (638.15); अपां चौषधीनां च संधाविति प्रावृषि शरत्प्रतिपत्तौ वा ĀpaŚS. xix.16.14; न भ्रश्यन्ति यतश्चापस्तदभ्रं कवयो विदुः BrahmāṇḍP. i.22.29; मेघाली नर्तिता वातैः सकलापो विमुञ्चति Kāvyāda. 3.22; सुमनोवृष्टिरापप्तद् आपूरितनभोङ्गणा। विरजीकृतभूलोकैः समं शीतैरपां कणैः MahāP. 33.69; अपां सौख्ये प्रतिहते तदा मेघात्मना तु वै। ... प्रवृत्तं वृष्टिसर्जनम् KūrmaP. 298.6 (1.29); महावातातपाद्भिस्तु नष्टे स्थावरजङ्गमे GaṇeP. i.15.3; महार्घं वस्तु सर्वतः। स्वामिनो भवनेऽमुष्मिन्निधेह्यप इवाम्बुदः TriṣaŚaPuC. i.2.622; भरमपारमपामिह मुञ्चता स्तनयता नयता च रजः शमम्। ... मुमुदिरे ... शिखण्डिनः Surath. 4.28; दग्धसिकतारण्येष्वपां वृष्टयः Subhāṣi. 842; अपां पृषन्ति। ... आतन्वन्त्यति हि तरामनभ्रवृष्टिम् Rāgh. 12.9; [घनरसोऽप्सु AnekāSaṁ.4.327; ViśvaPra.1777.43; ViśvaLoK. 320.265; अही ... अप्सु NānārthāSaṁ. i.47.51; अन्धम् ... अप्सु KośaKaTa. 2.5990; घनपर्यायतः ... आपः KalpaK. 345.12]; **1Bii** atmospheric water अपो वृत्वी रजसो बुध्नमाशयत् RV. i.52.6; अपामुपस्थे विभृतो यदावसत् RV. i.144.2 (Sāy. अपामुपस्थे उदकानामुत्सङ्गे ... विद्युदात्मना उदकानि जगत् पाययते); याश्चावस्तादुपतिष्ठन्त आपः RV. iii.22.3; अग्ने अपां समिध्यसे RV. iii. 25.5 (Sāy. अपां स्थाने अन्तरिक्षे); यस्त इन्द्र महीरपः स्तभूयमान आशयत् RV. viii.6.16; त्वामापः पर्वतासश्च हिन्विरे RV. viii.15.8; SV. (Kau.) II.viii (1).11.2; यस्य त्रिधात्ववृतं बर्हिस्तस्थावसंदिनम्। आपश्चिन्नि दधा पदम् RV. viii.102.14; अप्सु दुष्टरं सोमं पवित्र आ सृज RV. ix.16.3 (Sāy. अप्सु आन्तरिक्ष्यासु); ix.68.4; इन्दुः पविष्ट चारुर्मदायापामुपस्थे कविर्भगाय RV. ix.110.13; SV. (Kau.) I.v (1).5.5; SV (Jai.) i.42.5; तृतीये त्वा रजसि तस्थिवांसमपामुपस्थे महिषा अवर्धन् RV. x.45.3 (Sāy. अपां वृष्ट्युदकानाम् उपस्थे स्थाने रजसि अन्तरिक्षलोके); VājaS. 12.20; VājaS. (K.) 13.2; (शृणवत्) सिन्धुरापः समुद्रियः RV. x.65.13 (Say. समुद्रियः। समुद्रमन्तरिक्षम्। तत्र भवाः आपः च); x.98.5; इन्द्राय गिरो अनिशितसर्गा अपः प्रेरयं सगरस्य बुध्नात् RV. x.89.4; SV. (Kau.) I.iv (1).5.8; SV. (Jai.) i.35.8; इममपां संगमे सूर्यस्य शिशुं न विप्रा मतिभी रिहन्ति RV. x.123.1; TaiS. I.iv.8.1; MaiS. i.3.10 (i.34.2); KāṭhS. 4.3 (i.30.18); KapiKaS. 3.3 (27.16); ŚatBr. IV.ii.1.10; अपां वेगासः पृथगुद्विजन्ताम् AV. iv.15.3; दिवो नु मां बृहतो अन्तरिक्षादपां स्तोको अभ्यपप्तद्रसेन AV. vi.124.1; अव दिवस्तारयन्ति सप्त सूर्यस्य रश्मयः। आपः समुद्रिया धाराः AV. vii.107.1; रश्मयः सूर्यस्य चर्मेवावाधुस्तमो अ३प्स्वन्तः MaiS. iv.12.5 (iv.194.2); या रोचने परस्तात्सूर्यस्य याश्चावस्तादुपतिष्ठन्त आपः VājaS. 12.49; VājaS. (K.) 13.4; आपश्च मे ... यज्ञेन कल्पन्ताम् VājaS. 18.14 (Mahī. आपोऽन्तरिक्षस्थानि जलानि); VājaS. (K.) 19.5; आपो वाव योयुवत्यो या अन्तरिक्ष्याः AitĀ. I.iii.5.4; अपां नेतारं भुवनस्य गोपाम्। इन्द्रं निचिक्युः परमे व्योमन् TaiĀ. iii.11.9 (320.1); एनमन्वाहार्यपचनोऽनुशशास आपो दिशो नक्षत्राणि चन्द्रमा इति ChāndoU. iv.12.1; आपः प्लवन्त्यन्तरिक्षे MahāBhā. xiv.10.13; सौम्याः खल्वापोऽन्तरिक्षप्रभवाः CaraS. i.26.37; रश्मिस्था आपो भौमाः सवित्राकृष्टाः ChāndoUBh.140.4 (*on* iii.1.1); तद्यदपां शर आसीत् तत् समहन्यत TattvPrakā. 32B.1 (*on* i.2.10); यथाणवो वहन्त्यर्कदीप्तिष्वप्सु रजःसु च YogVā. iv.3.21; **1Biii** divine, i.e. heavenly water आपो न देवीरुप यन्ति होत्रियम् RV. i.83.2; KauṣīBr. 12.1 (53.11); उत वां विक्षु मद्यास्वन्धो गाव आपश्च पीपयन्त देवीः RV. i.153.4; iii.34.8; आपः ... सदःसु देवीरिन्द्रं वरुणम् ... धुः RV. vii.85.3; दिव्या आपो अभि यदेनमायन् ... मण्डूकानां वग्नुरत्रा समेति RV. vii.103.2; viii.35.3; पवस्व वृष्टिमा सु नोऽपामूर्मिं दिवस्परि RV. ix.49.1; SV. (Kau.) II.vi(3).1.1; अपः सिषासन्नुषसः स्व१र्गाः सं चिक्रदो महो अस्मभ्यं वाजान् RV. ix.90.4; SV. (Kau.) II.vi (2). 113; सुदक्ष ... दिवः पवस्व रीतिमपाम् RV. ix.108.10; SV. (Kau.) II.iii (2).17.2; सं जानते ... धिषणापश्च देवीः RV. x.30.6; द्यां स्कभित्व्य१प आ चक्रुरोजसा RV. x.65.7; बीभत्सूनां सयुजं हंसमाहुरपां दिव्यानां सख्ये चरन्तम् RV. x.124.9; विशस्त्वा सर्वा वाञ्छन्त्वापो दिव्याः पयस्वतीः AV. iv.8.4; AV. (P.) iv.2.5; viii. 18.3; तुभ्यं क्षरन्ति दिव्या आपो वृधे AV. xi.2.24; AV. (P.) xvi.106.4; कतमेनापो दिवमुद्वहन्ति AV. (P.) xiii.14.4; देवीराप ऊर्जं भागाय वोऽक्षिता अक्षितय आ सिञ्चामि AV. (P.) xvi.70.10; आपो देवानां प्रियं धाम MaiS. iv.1.4 (iv.6.2); यां अपामपि व्रते तां नो देवीः सुहवाः शर्म यछत MaiS. iv.13.10 (iv.213.8); वातो अपो अगमत् इन्द्रस्य तन्वं प्रियाम् KāṭhS. 44.9 (iii.165.14); सवित्रा प्रसूता दैव्य आप उन्दन्तु ते तनूम् VājaS. (K.) 3.9 (Sāy. दैव्यो दिविभवाः); आपो वा ओदत्यो या दिव्याः AitĀ. I.iii.5.2; आदित्ये बृहत् ... अप्सु तेज इत्यधिदैवतम् ŚāṅkhāĀ. 6.2 (22.21); शिवा नः शंतमा भवन्तु। दिव्या आप ओषधयः TaiĀ. i.1.3 (8.1); षण्मोर्वीरंहसः पान्तु द्यौश्च पृथिवी चाहश्च रात्रिश्चापश्चौषधयश्चेत्यवसृज्य ŚāṅkhāŚS. i.6.4; दिव्या आपः तथौषध्यः श्रद्धा मेधा सरस्वती ... सर्वे तत्र समासते MahāBhā. ii.7.17; अग्निर्मित्रो योनिरापोऽथ देव्यः ...। एवं ब्रुवन् पाण्डव सत्यवाक्यं वेदीमिमां त्वं तरसाधिरोह MahāBhā. iii.114.25; विष्णुरापो वायुः शतक्रतुः ...। सर्वे कालेन सृज्यन्ते ह्रियन्ते च तथा पुनः MahāBhā. xiii.1.48; सर्वदेवमया ह्यापः VṛGautSm. 558.21(8); [दिव्यम् ... अप्स्वपि Vaija. 274.18]; **1Biv** water as ocean (वरुण) अपां मध्ये तस्थिवांसं तृष्णाविदज्जरितारम्। मृळा RV. vii.89.4 (Sāy. समुद्राणामुदकानाम्); अपामूर्मिर्मदन्निव स्तोम इन्द्राजिरायते RV. viii.14.10 (Sāy. अपां समुद्राणाम्); विपश्चितोऽपां न यन्त्यूर्मयः RV. ix.33.1; SV. (Kau.) I.v(2). 5.2; SV. (Jai.) i.50.2; iii.12.1; अपामिवेदूर्मयस्तर्तुराणाः प्र मनीषा ईरते सोममच्छ RV. ix.95.3; SV. (Kau.) I.vi(1).5.12; SV. (Jai.) i.55.10; निष्टौग्र्यमूहथुरद्भ्यस्परि RV. x.39.4 (Sāy. अद्भ्यः परि समुद्रस्य उपरि); अन्वाभवत् ... समुद्रेणापः KāṭhS. 35.15 (iii.61.8); जज्ञे अग्निरस्मद् द्वितीयं परिजातवेदाः। तृतीयमप्सु VājaS. 12.18; VājaS. (K.) 13.2; (आदित्यः) अद्भ्यो वा एष प्रातरुदेत्यपः सायं प्रविशति AitBr. 18.6(495); आपो वै रेवत्यः पशवो वामदेव्यमद्भ्य एवास्मै पशून् प्रजनयति PañcBr. vii.9.20 (Sāy. अद्भ्यः समुद्रात्); तद्यदब्रवीदथार्वाङेनमेतास्वेवाप्स्वन्विच्छेति तदथर्वाभवत् GopBr. i.1.4 (4.2); य इमामद्भिः परिगृहीतां वसुमतीं धनस्य पूर्णां दद्यादिदमेव ततो भूयः ... इत्यनुशासनम् ŚāṅkhāĀ. 13.1 (47.9); ChāndoU. iii.11.6; अन्यूनानतिरिक्ताश्च वर्धन्त्यापो ह्रसन्ति च ViṣṇuP. ii.4.90; कपालदाम ... अपामीशिष्यते SubhāRaK. 4.25; SaduktiKa. 11.8; आपः समुद्राः ŚrutaPra. ii.521.29 (*on* iii.3.50); न चाप एवापामयनम् Nyāyāmṛ. 277A.6; **1Bv** water of ocean इन्द्रो वि वृत्रमैरयत्। सृजन्त्समुद्रिया अपः RV. viii.76.3; त्वं समुद्रिया अपोऽग्रियो वाच ईरयन्। पवस्व विश्वमेजय RV. ix.62.26; SV. (Kau.) II.ii (1).1.2; SV. (Jai.) iii.13.2; अपामूर्मिं सचमानः समुद्रं तुरीयं धाम महिषो विवक्ति RV. ix.96.19; SV. (Kau.) II.iv(2).13; SV. (Jai.) iii.41.3; (अग्ने) समुद्रे त्वा नृमणा अप्स्व१न्तर्नृचक्षा ईधे RV. x.45.3; VājaS. 12.20; अनिशितसर्गा अपः ... सगरस्य बुध्नात् RV. x.89.4; मम योनिरप्स्व१न्तः समुद्रे RV. x.125.7; AV. iv.30.7; प्रजापतिः सलिलादा समुद्रादाप ईरयन्नुदधिमर्दयाति AV. iv.16.11; AV. (P.) v.7.10; अपः समुद्राद्दिवमुद्वहन्ति दिवस्पृथिवीमभि ये सृजन्ति ... ते नो मुञ्चन्त्वंहसः AV. iv.27.4; AV. (P.) iv.35.4; वि द्योतन्ते विद्युतो अग्निजिह्वा हिरण्यवर्णा [अ]मृता [अ]प्स्वन्तः समुद्रे AV. (P.) xvi.150.7; समुद्रे ते हृदयमप्स्वन्तः TaiS. I.iv.45.2; MaiS. i.3.39 (i.45.9); iv.8.5 (iv.112.18); KāṭhS. 4.13 (i.37.20); KapiKaS. 3.11 (34.16); VājaS. 8.25; VājaS. (K.) 9.4; समुद्राद्येषोऽद्भ्य उदैति ŚāṅkhāBr. 25.1 (111.23); मथ्यमानेऽर्णवे सोऽद्रिरनाधारो ह्यपोऽविशत् AgniP. 3.7; दूरे परिच्छेदकथा हि सत्यम् एतद्गुणानामुदधेरपां च NavaSāC. 1.10; वडवाग्निः। तद्भीरिमसनाभिमजस्रं बाधते निधिमपां बहिरन्तः PratāYaBhū. 463.7; अपः सिन्धोरवगाह्य क्लृप्तदानवलेपः ... श्रियम् ... तनोतु YātrāPra. 3.216; पश्यामि ... अस्मात्सौधनिकेतनाञ्जलनिधेः संध्यापिशङ्गीरपः AmṛUda. 3.30; **1Ci** water as deities or divinities अपो देवीरुप ह्वये RV.